

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Христо Атанасов Атанасов

доцент в катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет „Сигурност и отбрана“ при Национален Военен Университет „Васил Левски“, на дисертационния труд на Светлин Любомиров Пехливанов на тема „Развитие на способностите на инженерните формирования в Българската армия“,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на Въоръжените сили“

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Актуалността на дисертационния труд на м-р Светлин Любомиров Пехливанов се определя от факта, че действията в различна, разнообразна и динамично променяща се обстановка изискват задълбочено анализиране на съществуващия опит от подготовката и участието от една страна и прогнозното изследване на възможните ситуации и адекватни действия на формированията от друга. Работата актуалната среда за сигурност изисква и нов подход към подготовка и развитието на инженерните формирования от състава на Българската армия за решаване на задачите, свързани с отбраната на страната, участие в борбата с тероризма и престъпността, поддръжка и защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи, подготовка за реагиране при кризи, участие в операции по издирване и спасяване, по защита на стратегически обекти и други.

Поуките от практиката при действия от подобно естество сочи, че реалните резултати се определят не толкова от потенциалните, колкото от реализираните способности, което е в пряка зависимост от прецизната оценка на ситуацията, точното определяне на риска и вероятния характер, време и място на възникване на заплаха.

Това определя проблема за съществуващо противоречие между високите изисквания и реалните способности за тяхното удовлетворяване от инженерните формирания участващи в тези операции. От друга страна, за да се предизвика определена реакция, водеща към трансформация в сегашните разбирания за значението на предварителната подготовка в съвременните конфликти и способностите прилагани в реални действия, в дисертацията са представени и обосновани причините, които налагат изследването на възможностите за развитие на способностите на инженерните формирания в Българската армия в процеса за достигане на оптимална подготовка.

Безспорно е, че изискванията към формиранията, към техните способности и към анализа и оценката на риска поставят нови предизвикателства в теоретичен и практичен план, част от решаването, на които са включени в целта на дисертационния труд.

Заложените в определящите отбранителната политика документи основни принципи за инвестиции в отбраната определят оперативната съвместимост, като един от основните елементи за изграждане на модерни въоръжени сили и приоритетни за въоръжените сили се налагат способностите, свързани с въздушната сигурност, с морската сигурност, с киберсигурността, с възможностите на силите за специални операции и формиранията от сухопътните войски, като могат да действат незабавно при всякакви критични обстоятелства в отговор на съвременните кризи и заплахи, с възможността за подпомагане на гражданските власти при бедствия, аварии и катастрофи, както и ефективното участие в операции и в силите за реагиране на НАТО.

В дългосрочен план Въоръжените сили на Република България ще бъде необходимо да придобият ключови елементи за съвременните операции, от които способности за: въздушно разузнаване и наблюдение, изграждане и поддържане на обща оперативна картина; комуникационно – информационна поддръжка; мобилна логистика; действия в градска среда, нощем и при екстремни климатични условия; защита на критична инфраструктура.

За поддържане на модерни и боеспособни въоръжени сили и за реализиране на политиката в сферата на отбраната и сигурността се предвижда да бъдат придобити и изградени способности в областите бойна ефективност, защита и мобилност, командване и управление, информационно осигуряване и поддръжка, с постигането на които ще отговорим на изискванията за използваемост на въоръжените сили.

Проучванията на специализираната литература показват, че на национално равнище съвременните теоретични разработки са съсредоточени основно върху воденето на война и бойни действия при сухопътни операции, а не са направени пълни и системни изследвания за влиянието на новите операции на въоръжените сили върху тази съществена дейност – водене на бойни и други типове действия, като свързани с въздушната сигурност, с морската сигурност, с киберсигурността на територията на страната и разработките на модели за нейната подготовка и организиране са непълни.

Тези аргументи смятам са достатъчни за да се определи актуалността на проблема.

По представения от автора дисертационен труд няма подобни и сходни разработки и не са открити системни изследвания за оптимизиране процеса на развитие на способностите на инженерните формирования в Българската армия в тази съществена дейност.

Основното съдържание на дисертационния труд на м-р Светлин Любомиров Пехливанов напълно съответства на формулираната тема, като материалът съдържа новости и са използвани своеобразни алгоритми оптимизиращи процеса на развитие на способностите на инженерните формирования в Българската армия.

В дисертационния труд са изложени факти, извършени редица анализи и изводи във всяка глава, а в обобщен вид са изложени предложенията на автора в хронологичен ред и обвързани помежду си като необходимост.

Затова всяко едно изследване, което изучава новите тенденции или обобщава натрупания опит в тази област, има важно познавателно значение. В този контекст предлаганият за обсъждане дисертационен труд е безспорно актуален и се отнася към един от важните аспекти на подготовката на бойни действия – развитие на способностите на инженерните формирования.

Основната цел на всяка трансформация е постигането на качествено ново състояние. В този ред на мисли на Алианса са необходими модерни, бързо развърщащи се сили, способни да осигуряват собствената си поддръжка и да остават на терена до изпълнение на мисията. Акцентът тук се поставя върху качеството и използваемостта на силите а не върху числеността им, като за разлика от периода на студената война не всички сили трябва да бъдат поддържани във висока степен на бойна готовност. Предметът на работа на инженерните формирования също се промени. Инженерите формирования трябва да са готови да планират и изпълнят значително по – широк спектър от бойни задачи и вече не трябва да се съсредоточават единствено върху бойните действия. Инженерното осигуряване на критичната инфраструктурата вече няма да бъде ограничена до тиловите зони и военното инженерство вече не трябва да се фокусира само за използване в полза на сухопътните войски. Силите на НАТО трябва да бъдат подготвени за полагане на повече усилия в този аспект на инженерното осигуряване.

Динамичните промени в средата за сигурност и нарастващата необходимост от интегрирането на инженерните формирования от състава на въоръжените ни сили в организационните структури на НАТО, продиктувани от активното използване на военноинженерно осигуряване в мултидомейнни операции, определят актуалността на темата на дисертационния труд. Тя произтича от необходимостта за развитие на способности на инженерните формирования за изпълнение на целия спектър от задачи на военноинженерното осигуряване и новите реалности и предизвикателства стоящи пред въоръжените ни сили.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Декларираните от докторанта научни и научноприложни приноси са лични дело на м-р Светлин Любомиров Пехливанов. Те могат да се обобщят като обогатяване и доразвитие на съществуващите знания, доказване на нови факти и твърдения и предложения за приложение на резултатите в практиката.

В съществуващата литература досега не е изследвано състоянието на военноинженерното осигуряване и поддръжка в Българската армия и ето защо целта на настоящия дисертационен труд, е да се разкрият възможни подходи за развитие на инженерните способности на Българската армия.

По-конкретно обобщените научни и научноприложни приноси могат да се формулират като:

- анализиране и систематизиране на стратегическата среда за сигурност с доказване на необходимостта от прилагане на по-широк подход към сигурността, който е основан не само на политически и дипломатически усилия, но и на координирани военни и граждански способности.

- изследване на военното инженерство и доктриналните документи в НАТО, като част от сложна система, и на тази основа разкриване на основните подходи за използване на инженерните формирания.

- анализиране на съществуващите дефицити в инженерните способности на Българската армия, дефиниране на отделните императивните компоненти на отбранителните способности, в които са налице проблеми за решаване.

- предлагане на подходи и направления за развитие на способности на инженерните формирания.

- разработване на Пътна карта за развитие на способности на инженерните формирания в Българската армия.

Резултатите от дисертационния труд имат практическо и научно приложение и са една добра теоретична основа за по-нататъшни задълбочени научни изследвания в тази област.

Част от постигнатите резултати са верифицирани чрез три публикации, свързани с дисертационния труд, а значителна част от тях са в основата на изследванията, които са апробирани в проведените учения.

Дисертационния труд има приложение за придобиване и развитие на инженерните способности на БА, функционалните връзки при цикъла на развитие на способности на инженерните формирования и може да се определи като научно постижение в практиката, което води до реализиран ефект за контрол и координация на подготовката за действията на инженерните формирования на територията на страната и извън нея.

Считам, че авторът е изложил последователно проблема от управленска гледна точка - структурно чрез използване опыта, развитието на теорията и ефективността на подготовката и функционално изразяващо се в оптимизиране на действията при подготовката на развитието на способностите на инженерните формирования в Българската армия.

3. Критични бележки

Към представеният ми за становище дисертационен труд имам следните критични бележки:

- наложените ограничения стесняват рамките и дълбочината на извършените в дисертационния труд изследвания;
- част от формулираните изводи не съдържат и не отразяват същността на изследването;
- допуснати са неточности и редакционни грешки, характерни за този тип трудове.

В недостатъчна степен и пълнота е разкрит критичният анализ по определените раздели. Той има по-скоро описателен и констативен характер, за

да може ясно и точно да се изрази становището на автора и определят неговите приноси.

Отразените по-горе критични бележки не намаляват стойността на получените в дисертационния труд резултати.

4. Заключение

Предложеният от м-р Светлин Любомиров Пехливанов дисертационен труд на тема: „Развитие на способностите на инженерните формирования в Българската армия” е задълбочен, завършен научен труд със значителни научни и научно-приложни приноси и в пълно съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” на „Закона за развитие на академичния състав на Република България”, Правилника за неговото приложение и Правилниците на НВУ „Васил Левски”.

Дисертационния труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

Въпреки изразените критични бележки, като имам предвид научноизследователска и преподавателска дейност на кандидата, личните му качества като научен работник разработил необходимия по обем и съдържание учебен и научен фонд по предметната област, както и направените изследвания и предложения в областта на проблематиката и изведените научни и научно приложни резултати от автора на дисертационния труд ми дават основание да считам, че същият отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

5. Оценка на дисертационния труд

Като отчитам качествата на дисертационния труд и постигнатите в него резултати в качеството си на член на научното жури давам положителна оценка на дисертационния труд и своя положителен вот и предлагам на уважаемото научното жури да даде на м-р Светлин Любомиров Пехливанов образователната и научна степен “Доктор” по докторска програма

„Организация и управление на въоръжените сили” – Научна област 9.
“Сигурност и отбрана”, Професионално направление 9.2. “Военно дело”.

14.08.2024 г.

гр. В. Търново

член на журито:

доц.д-р Христо Атанасов

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

5000 Veliko Tarnovo, Bulgaria Blvd. No. 76

phone: (062) 618 822; fax: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

REVIEW

by Associate Professor Hristo Atanasov Atanasov, PhD
Associate Professor in the „National and Regional Security“ department,
„Security and Defense“ faculty
At the „Vasil Levski“ National Military University

of the dissertation work of *Major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov*
on the topic: „ *Development of Capability of the Engineering Units in the Bulgarian Army*”, for awarding the educational and scientific degree „Doctor”
in the field of higher education 9. „Security and Defense”,
professional field 9.2. „Military Affairs”, in a doctoral program: „Organization and
Management of the Armed Forces”

Veliko Tarnovo
2024

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

The relevance of the dissertation work of major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov is determined by the fact that actions in a different, diverse and dynamically changing environment require a thorough analysis of the existing experience of preparation and participation on the one hand, and a predictive study of possible situations and adequate actions of units on the other. The current security environment requires a new approach to the preparation and development of the engineering units of the Bulgarian Army to solve the tasks related to the defense of the country, participation in the fight against terrorism and crime, support and protection of the population in the event of disasters, accidents and incidents, preparation for crisis response, participation in search and rescue operations, protection of strategic objects and others.

Lessons learned from practice in actions of a similar nature indicate that the real results are determined not so much by the potential as by the realized capabilities, which are directly dependent on the precise assessment of the situation, the right determination of the risk and the likely nature, time and place of occurrence of a threat.

This determines the problem of an existing contradiction between the high requirements and the real capabilities for their satisfaction by the engineering units participating in these operations. On the other hand, to provoke a certain reaction leading to a transformation in the current understanding of the importance of preliminary preparation in modern conflicts and the capabilities applied in real actions, the dissertation presents and substantiates the reasons that require the study of the possibilities for the development of the capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army in the process of reaching optimal training.

It is indisputable that the requirements of the units, their capabilities and to the analysis and assessment of the risk pose new challenges in theoretical and practical terms, part of the solution of which are included in the aim of the dissertation work.

The basic principles for defence investments laid down in the documents defining the defence policy define interoperability as one of the main elements for building a modern armed force and prioritize for the armed forces the capabilities related to air security, maritime security, cyber security, capabilities of special operations forces and

land force units, being able to act immediately in any critical circumstances in response to modern crises and threats, with the ability to assist civil authorities in disasters, accidents and catastrophes, as well as to effectively participate in operations and NATO Response Force.

In the long term, the Armed Forces of the Republic of Bulgaria will need to acquire key elements for modern operations, including capabilities for air reconnaissance and surveillance, building and maintaining a common operational picture; communication - information support; mobile logistics; actions in an urban environment, at night and in extreme climatic conditions; critical infrastructure protection.

To maintain modern and combat-ready armed forces and to implement the policy in the field of defence and security, it is planned to acquire and build capabilities in the areas of combat effectiveness, protection and mobility, command and control, information provision and support, with the achievement of which will meet the usability requirements of the armed forces.

Studies of the specialized literature show that at the national level, modern theoretical developments are mainly focused on the conduct of war and combat actions in land operations, and no full and systematic research has been done on the impact of the new operations of the armed forces on this essential activity - the conduct of combat and other types of actions, such as those related to air security, maritime security, cyber security on the territory of the country and the development of models for its preparation and organization are incomplete.

I think these arguments are sufficient to determine the actuality of the problem.

According to the dissertation work presented by the author, there are no similar and similar developments and no systematic studies have been found to optimize the process of developing the capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army in this essential activity.

The main content of the dissertation work of major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov fully corresponds to the formulated topic, as the material contains novelties and peculiar algorithms are used to optimize the process of development of the

capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army.

In the dissertation, facts are presented, several analyzes and conclusions are made in each chapter, and the author's proposals are presented in a summarized form in chronological order and bound together as necessary.

Therefore, any research that studies new trends or summarizes the accumulated experience in this field has important cognitive significance. In this context, the dissertation work offered for discussion is undoubtedly up-to-date and refers to one of the important aspects of the preparation of combat operations – the development of the capabilities of engineering units.

The main goal of any transformation is to achieve a qualitatively new state. In this way of thinking, the Alliance needs a modern, rapidly deployable force capable of providing its support and staying on the battlefield until the mission is accomplished. The emphasis here is on the quality and usability of the forces and not on their numbers, and unlike the Cold War period, not all forces have to be maintained at a high level of combat readiness. The subject of work of engineering units has also changed. Engineer units must be prepared to plan and execute a significantly wider range of combat tasks and no longer focus solely on combat operations. Critical infrastructure engineering will no longer be limited to rear areas and military engineering must no longer be focused solely on ground forces. NATO forces should be prepared to put more effort into this aspect of military engineering.

The dynamic changes in the security environment and the growing need for the integration of engineering units from our armed forces into the organizational structures of NATO, dictated by the active use of military engineering in multi-domain operations, determine the relevance of the topic of the dissertation work. It stems from the need to develop the capabilities of engineering units to perform the entire spectrum of tasks of military engineering and the new realities and challenges facing our armed forces.

2. Evaluation of the scientific results and the contributions of the dissertation.

The scientific and applied scientific contributions declared by the doctoral student

are the personal work of major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov. They can be summarized as enrichment and further development of existing knowledge, proof of new facts and statements and proposals for applying the results in practice.

In the existing literature, the state of military engineering in the Bulgarian Army has not been investigated so far, and that is why the purpose of the present dissertation work is to reveal possible approaches for the development of the engineering capabilities of the Bulgarian Army.

More specifically, the generalized scientific and applied scientific contributions can be formulated as:

- analyzing and systematizing the strategic security environment, proving the need to implement a broader approach to security, which is based not only on political and diplomatic efforts but also on coordinated military and civilian capabilities.

- study of military engineering and doctrinal documents in NATO, as part of a complex system, and on this basis revealing the main approaches for using engineering units.

- analyzing the existing gaps in the engineering capabilities of the Bulgarian Army, defining the individual imperative components of the defense capabilities, in which there are problems to be solved.

- proposing approaches and directions for the development of capabilities of engineering units.

- Develop a Roadmap for the development of capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army.

The results of the dissertation work have practical and scientific applications and are a good theoretical basis for further in-depth scientific research in this area.

Part of the achieved results have been verified through three publications related to the dissertation work, and a significant part of them are the basis of the research that has been approved in the conducted studies.

The dissertation has an application for the development of the engineering capabilities of the Bulgarian Army, the functional relationships in the cycle of development of capabilities of the engineering units and can be defined as a scientific

achievement in practice, which leads to a realized effect for control and coordination of the preparation for the actions of the engineering units on the territory of the country and beyond.

I believe that the author has consistently presented the problem from a managerial point of view - structurally by using experience, the development of theory and the effectiveness of training, and functionally expressed in the optimization of actions during the preparation of the development of the capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army.

3. Critical remarks.

I have the following critical comments on the dissertation submitted for my opinion:

- the imposed restrictions narrow the scope and depth of the research carried out in the dissertation work;

- some of the formulated conclusions do not contain and do not reflect the essence of the research;

- inaccuracies and editorial errors typical of this type of work were made.

The critical analysis of certain sections is revealed to an insufficient degree and completeness. It has a rather descriptive and ascertaining character to clearly and accurately express the opinion of the author and define his contributions.

The critical remarks reflected above do not reduce the value of the results obtained in the dissertation work.

4. Conclusion.

The dissertation work proposed by major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov on the topic: "Development of the capabilities of the engineering units in the Bulgarian Army" is a thorough, complete scientific work with significant scientific and scientific-applied contributions and in full compliance with the requirements for acquiring the educational and scientific degree "Doctor" of the "Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria", the Regulations for its application and the Regulations of

“Vasil Levski” National Military University.

The dissertation shows that the candidate has in-depth theoretical knowledge and abilities for independent scientific research.

Despite the critical comments expressed, considering the candidate's research and teaching activities, his personal qualities as a scientist who developed the necessary volume and content of the educational and scientific fund in the subject area, as well as the research and proposals made in the field of the problem and the scientific and scientific applied results of the author of the dissertation give me reason to consider that he meets the requirements for obtaining the educational and scientific degree "doctor".

5. Evaluation of dissertation.

Taking into account the qualities of the dissertation work and the results achieved in it, as a member of the scientific jury, I give a **positive** assessment of the dissertation work and my positive vote and propose to the respected scientific jury to award major Svetlin Lyubomirov Pehlivanov, the educational and scientific degree “Doctor” in the field of higher education 9. „Security and Defense”, professional field 9.2. „ Military Affairs”, in a doctoral program: „ Organization and Management of the Armed Forces”.

I declare my **vote in favor**.

___.08.2024

Veliko Tarnovo

Reviewer:

Assoc. Rrof. Dr.

Hristo Atanasov